

KOMUNIKAT PRASOWY nr 118/24

Luksemburg, 29 lipca 2024 r.

Wyrok Trybunału w sprawie C-436/22 | ASCEL

Wilk nie może zostać wskazany jako gatunek, na który można polować na poziomie regionalnym, skoro stan jego ochrony jest niewłaściwy na poziomie krajowym

Dzieje się tak nawet w przypadku, gdy zgodnie z dyrektywą siedliskową, nie jest on w danym regionie objęty ścisłą ochroną, ponieważ środki gospodarowania gatunkami takie jak polowanie, powinny w każdym razie mieć na celu zachowanie lub odtworzenie tych gatunków we właściwym stanie ochrony

Dyrektywa siedliskowa¹ została przyjęta, aby osiągnąć istotny cel leżący w realizowanym przez Unię interesie ogólnym, którym jest zachowanie, ochrona i poprawa jakości środowiska, przyczyniając się do zapewnienia różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzięki fauny i flory.

W Hiszpanii, zgodnie z tą dyrektywą, populacje wilków iberyjskich podlegają odrębnym systemom ochrony: te znajdujące się na południu od rzeki Duero korzystają ze ścisłej ochrony. Populacje znajdujące się na północ od tej rzeki zostały zakwalifikowane jako gatunek zwierząt będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, który może być przedmiotem środków gospodarowania gatunkami.

Na mocy ustawy regionalnej wilk został wskazany jako gatunek, na który można polować na północ od rzeki Duero na terytorium wspólnoty autonomicznej Kastylia i León (Hiszpania). W 2019 r. rząd regionalny zatwierdził lokalny plan wykorzystania wilka na terenach łowieckich położonych na północ od tej rzeki w sezonach 2019/2020, 2020/2021 i 2021/2022. Plan ten umożliwił upolowanie ogółem 339 wilków^{2 3}. Stowarzyszenie na rzecz ochrony i badań nad wilkiem iberyjskim (ASCEL) zaskarżyło ten plan do sądu najwyższego Kastylii i Leónu⁴.

Hiszpański sąd ma wątpliwości co do zgodności ustawy regionalnej z dyrektywą i zwrócił się w tym względzie do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem prejudycjalnym. Zgodnie bowiem ze sprawozdaniem za lata 2013–2018, przedłożonym Komisji przez Hiszpanię w 2019 r., wilk znajdował się w „niewłaściwym i nieodpowiednim” stanie ochrony w trzech regionach, na których występował na terytorium krajowym (śródlądowym, atlantyckim i alpejskim), przy czym dwa pierwsze regiony obejmowały Kastylię i León.

Trybunał udzielił odpowiedzi, że **ustawa regionalna jest sprzeczna z dyrektywą**.

Wilk nie może zostać wskazany jako gatunek, na który można polować na terytorium państwa członkowskiego, skoro stan jego ochrony jest niewłaściwy na poziomie krajowym.

Okoliczność, że gatunek zwierząt może być przedmiotem **środków gospodarowania gatunkami nie oznacza, że stan jego ochrony jest właściwy**.

Celem tych środków powinno być zachowanie lub odtworzenie danego gatunku we właściwym stanie ochrony. To w ten sposób, w sytuacji gdy **środki te obejmują przepisy łowieckie, mają one na celu ograniczenie polowań, a nie ich rozszerzenie.** Jeśli okaże się to konieczne, **polowania mogą nawet zostać zakazane.**

Poza tym decyzja zezwalająca na polowanie na dany gatunek powinna być uzasadniona i oparta na danych z nadzoru nad stanem ochrony tego gatunku^{5 6}. Ponadto nadzór ten winien być przedmiotem szczególnej uwagi, w sytuacji gdy gatunek ten jest ogólnie uznawany za gatunek będący przedmiotem zainteresowania Wspólnoty. Tymczasem wspólnota autonomiczna Kastylii i Leónu nie uwzględniła przy opracowywaniu spornego planu sprawozdania z 2019 r., zgodnie z którym wilk znajdował się w Hiszpanii w niewłaściwym stanie ochrony.

W każdym razie **oceny stanu ochrony gatunku i zasadności przyjęcia środków gospodarowania gatunkami** muszą być przeprowadzane z uwzględnieniem **sprawozdania** opracowywanego przez państwa członkowskie zgodnie z dyrektywą co sześć lat oraz **najnowszych danych naukowych** uzyskanych dzięki nadzorowi, jaki państwa te sprawują. Ocen tych należy dokonać nie tylko na **poziomie lokalnym**, ale również na poziomie **regionu biogeograficznego**, a nawet na poziomie transgranicznym⁷. W sytuacji gdy **stan ochrony** gatunku zwierząt **jest niewłaściwy**, właściwe organy podejmują **środki w celu poprawy stanu ochrony danego gatunku**, tak aby jego populacje osiągnęły w przyszłości **właściwy zrównoważony stan ochrony**. W tym kontekście środki ochrony, takie jak ograniczenie lub zakaz polowania, mogą być konieczne, w sytuacji gdy istnieje **niepewność co do istniejących zagrożeń** zachowania danego gatunku we właściwym stanie ochrony (zasada ostrożności).

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst i w stosownym wypadku streszczenie](#) wyroku są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ [Dyrektywa Rady 92/43/EWG](#) z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

² Plan ten opiera się na regionalnym spisie wilków sporządzonym w 2012 i 2013 r., który wpisywał się w ramy krajowego spisu wilków przeprowadzonego w 2012 i 2014 r., oraz na corocznych sprawozdaniach monitorujących, które wymagają mniejszego nakładu pracy w zakresie obserwacji i nadzoru niż ten, którego wymaga opracowanie spisu powszechnego. Na podstawie dostępnych danych i przy zastosowaniu rozmaitych zmiennych, w przytoczonym planie oszacowano na 1051 liczbę osobników gatunku wilka, które występowały przed polowaniami na północ od rzeki Duero w Kastylii i León. W krajowym spisie odnotowano łącznie 297 watah w Hiszpanii, z których w Kastylii i León zostało spisanych 179, to jest 60,3% całkowitej liczby ustalonej na poziomie krajowym. Zgodnie z wnioskami tego planu przekroczenie progu 35% rocznej śmiertelności doprowadziłoby do obniżenia liczebności populacji tego gatunku.

³ Od września 2021 r. wszystkie hiszpańskie populacje wilków są objęte systemem ścisłej ochrony. Niemniej środki eliminacji i chwytania osobników tego gatunku, przyjęte na poziomie regionalnym przed tą datą nadal miały zastosowanie, jeśli tylko spełniały pewne warunki i ograniczenia. W [wyroku wydanym 13 lipca 2022 r.](#) hiszpański trybunał konstytucyjny uznał przepisy dotyczące polowań na wilki zawarte w ustawie Kastylii i Leónu za niezgodne z konstytucją.

⁴ ASCEL wnosi również o zasądzenie od pozwanej w postępowaniu głównym odszkodowania z tytułu szkody wyrządzonej dzikim zwierzętem, odpowiadającego wartości ekonomicznej każdego odstrzelonego osobnika w sezonach 2019/2020, 2020/2021 i 2021/2022, czyli kwoty 9261 EUR za wilka.

⁵ Dyrektywa nakłada na państwa członkowskie obowiązek nadzoru nad stanem ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych, ze szczególnym uwzględnieniem typów siedlisk przyrodniczych i gatunków o znaczeniu priorytetowym. Taki nadzór jest niezbędne w celu ustalenia, czy należy przyjąć środki gospodarowania niektórymi gatunkami, w celu zapewnienia zachowania właściwego stanu ochrony gatunków. Powinno to umożliwić uzyskanie najbardziej aktualnych danych na temat stanu ochrony rozpatrywanego gatunku. Oprócz obowiązku nadzoru, państwa członkowskie przekazują Komisji co sześć lat sprawozdanie ze stosowania dyrektywy. Sprawozdanie to zawiera główne wyniki wspomnianego nadzoru oraz między innymi, ocenę stanu ochrony różnych gatunków występujących na terytorium tego państwa członkowskiego.

⁶ Zobacz wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 października 2019 r., *Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola*, [C-674/17](#).

⁷ W przypadku objętych ochroną gatunków zwierząt rozmieszczonych na dużych obszarach, takich jak wilk, ich naturalny zasięg jest większy niż obszar geograficzny, na którym występują fizyczne lub biologiczne czynniki istotne dla ich życia i reprodukcji (wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 11 czerwca 2020 r., *Alianța pentru combaterea abuzurilor*, [C-88/19](#), oraz [komunikat prasowy nr 72/20](#)). Należy zwrócić uwagę w tym względzie na fakt, że wilk iberyjski jest objęty ścisłą ochroną w Portugalii.